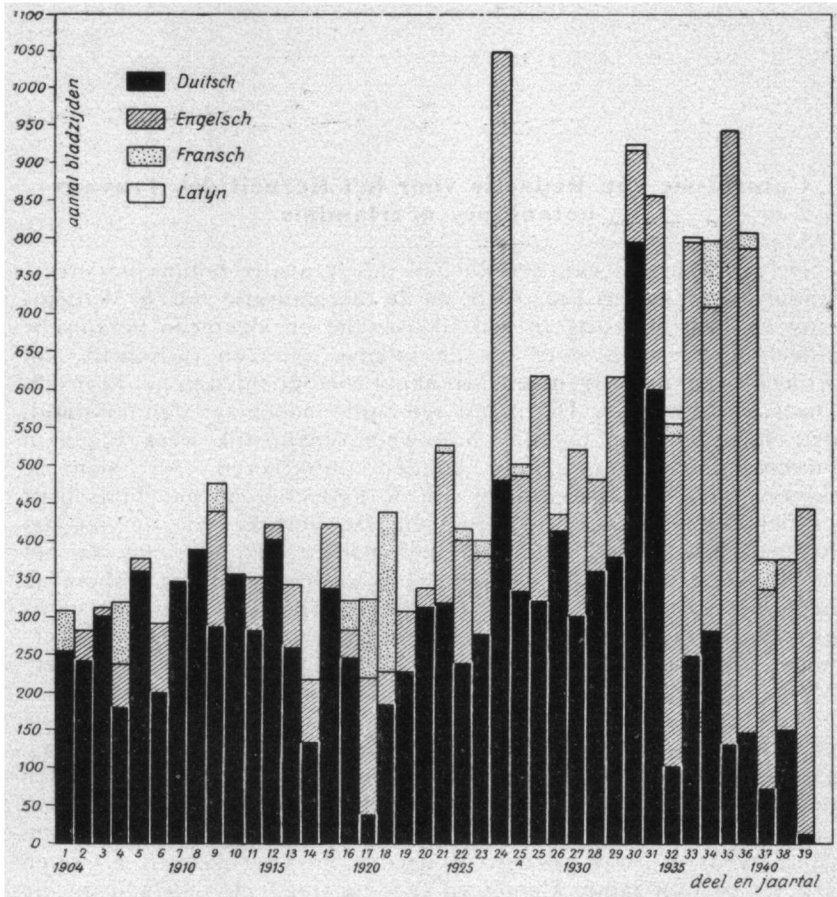

Commissie van Redactie voor het Recueil des Travaux botaniques néerlandais.

De geschiedenis van het Recueil des Travaux botaniques néerlandais vangt aan in 1904 toen, na de reorganisatie van de Vereeniging en haar splitsing in een floristische en algemeen-botanische afdeling, besloten werd tot de uitgave van een tijdschrift, dat artikelen van meer algemeene strekking zou opnemen in het Fransch, Duitsch of Engelsch. Het moest een einde maken aan den misstand, dat Nederlandsche botanici hun wetenschappelijk werk alleen in buitenlandsche tijdschriften konden publiceeren. Als men de notulen van de vergaderingen van de Redactie van het Tijdschrift (in den beginne was er n.l. nog geen afzonderlijke redactie voor het Recueil en het Kruidkundig Archief) naleest, dan ziet men, dat het in de eerste jaren niet gemakkelijk is geweest met een behoorlijk deel voor den dag te komen. Er wordt verlangend naar kopie uitgekeken en de redactieleden geven elkaar een tip, als ze een vermoedelijke medewerker aan de verre horizon meenen te zien opdagen. Men praat zelfs over het opnemen van referaten en van verkorte bewerkingen van elders geplaatste uitvoerige stukken. Het eerste deel bevat desondanks 19 artikelen, maar een ervan is een 80 pag. groote dissertatie, en de overige 18 hebben slechts een gemiddelden omvang van ruim 12 pag. Het volgend jaar is de toestand nog niet veel beter: een deel van 282 bladzijden verdeeld over 17 artikelen. Maar reeds in 1908 worden de deelen omvangrijker, de artikelen grooter en hun aantal kleiner en spoedig treedt de toestand in, die voor het Recueil normaal is gebleven (uitgezonderd natuurlijk in het HUGO DE VRIES-nummer), dat het aantal artikelen per deel zelden de tien bereikt.

De omvang van de deelen is uitgedrukt in de grafische voorstelling van pag. 118, waarin tevens de verdeling over de drie talen is aangegeven. Aan het schrijven van Fransch hebben de Nederlandsche botanici altijd een broertje dood gehad. In het Duitsch drukte men zich langen tijd bij voorkeur uit — maar het is er dan dikwijls Duitsch naar! — tot 1919. De gewonnen eerste wereldoorlog brengt korten tijd het Engelsch aan de spits, maar al gauw voeren de Duitschers weer den boventoon. Dan komt na

1934 het Nazi-dom aan het bewind. Het Recueil reageert onmiddellijk door meer Engelsch te gaan schrijven. Hoe meer Hitler aan invloed wint, des te meer verdwijnt het Duitsch uit het Recueil. In deel XL, dat in 1943 gezet is en binnenkort eindelijk zal worden afgedrukt, staat geen woord Duitsch meer! En dat is dan ook de reden, waarom het afdrukken door de bezetters niet werd geduld.

De 40 deelen, die tot en met 1942 verschenen zijn, omvatten 19.436 pagina's, verdeeld over 469 artikelen, zoodat het artikel een gemiddelden omvang heeft van 41.4 pagina's.

Onderstaand tabelletje geeft de verdeling en relatieve omvang van de artikelen aan in de verschillende vakken.

Vak	Aantal pagina's	Procenten	Aantal artikelen	Gem. omv. per artikel in pagina's
Physiologie	9810	50.6	155	63
Systematiek	3170	16.4	123	25.7
Morphologie	1843	9.5	55	33.5
Anatomie	1261	6.5	27	46.7
Genetica	1049	5.5	27	38.8
Diversen, inclusief „biologie”	518	2.6	21	24.7
Phytopathologie.	413	2.1	12	34.4
Plantengeographie	366	1.8	10	36.6
Cytologie	344	1.7	10	34.4
Palaeobotanie	263	1.3	18	14.6
Embryologie	235	1.2	5	47
Gallen	164	0.8	6	27.3
	19.436	100.0 %	469	

Uit de tabel blijkt, dat alleen de physiologische artikelen een abnormaal grooten omvang hebben. Ongetwijfeld is dit het gevolg van het grootte aantal dissertaties op dit gebied (64), die in het Recueil zijn verschenen. De a.s. doctores hebben de neiging, hun geschrift een in hun oogen bij de gelegenheid passenden omvang te geven.

Van de gelegenheid dissertaties in het Recueil te doen drukken en de overdrukken als proefschriften te verspreiden, is dankbaar gebruik gemaakt. De dissertaties omvatten te zamen 9219 pagina's d.i. 47.5 % van den totalen omvang van het Recueil. Bijna de helft van het tijdschrift bestaat dus uit werk van jongeren. 89 a.s. doctores hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt, om de kosten van hun promotie naar beneden te brengen en hun oeuvre een grootere publiciteit te geven. De Nederlandsche Botanische Vereeniging heeft daardoor het aanzien van haar tijdschrift aanzienlijk verhoogd en tevens een kleine winst geboekt door den auteurs iets meer dan den kostprijs in rekening te brengen.

Van deze 89 dissertaties heeft Utrecht er 36 geleverd, Groningen 18, Amsterdam 17, Leiden 14, Wageningen en Delft ieder 1, en München 2. Overbodig te zeggen, dat de beide in Deutschland gepromoveerden Nederlanders waren, die den Nederlandschen doctorstitel niet konden verwerven. 51 dissertaties zijn in het Duitsch, 36 in het Engelsch en 2 in het Fransch geschreven. Niet minder dan 64 proefschriften behandelen een physiologisch onderwerp, 8 een ana-

tomisch, 5 een systematisch, 5 een morphologisch, 2 een genetisch onderwerp, en verder hebben de cytologie, de embryologie, de paleobotanie en de algemeene biologie ieder één dissertatie geleverd.

De gemiddelde omvang van een dissertatie is 103 bladzijden. Vergelijkt men dit cijfer met den gemiddelden omvang van alle artikelen, 41.4 pag., dan blijkt, dat de a.s. doctores 40 jaar lang hebben vastgehouden aan het Nederlandsche geloof, dat een dissertatie niet alleen naar haar inhoud, maar ook naar haar omvang wordt beoordeeld.

De eerste redactiecommissie bestond uit de heeren BURCK, GOETHART, LOTSY, MOLL en WENT, doch reeds in 1907 traden de heeren LOTSY en GOETHART wegens meningsverschillen uit de redactie. In hun plaats kwamen de heeren DE VRIES en VERSCHAFFELT, waardoor de commissie een geheel-niet-floristische samenstelling kreeg. Dat werd in 1910 weer goed gemaakt door de opneming van L. VUYCK, maar diens werkzaamheden zijn van korten duur geweest: reeds in 1911 treedt hij af en daar in dat jaar ook de secretaris van de commissie, dr. W. BURCK, overlijdt, zijn er twee vacatures, die door de heeren BEIJERINK en WEEVERS worden vervuld.

In 1917 wordt de heer WEEVERS vervangen door den heer H. HEUKELS, maar reeds in het volgende jaar komt onder invloed van de nieuwe statuten een speciale redactiecommissie voor het Recueil tot stand, waarin naast de door de ledenvergadering aangewezen redactieleden elk contribueerend laboratorium een vertegenwoordiger aanwijst. Deze toestand bestaat op dit oogenblik nog. Hij werkt bevredigend. Schokkende gebeurtenissen doen zich niet voor; de loopende zaken kunnen in den regel schriftelijk worden afgedaan.

De eerste drukker-uitgever was de fa. MACDONALD te Nijmegen, die reeds vele jaren lang het Nederlandsch Kruidkundig Archief drukte. In 1914 ging deze taak over op de drukkerij M. DE WAAL te Groningen. De deelen XVIII en XIX (1921 en 1922) gaf de Uitgeverij A. OOSTHOEK te Utrecht uit, daarna verzorgde de Drukkerij J. H. DE BUSSY te Amsterdam den druk en de uitgave tot 1933. Met ingang van dat jaar trad een geheel nieuwe toestand in: de N.B.V. trad zelf als uitgever op en droeg het drukken op aan de firma MULDER en Zoon te Amsterdam, die in 1939 vervangen werd door de N.V. v.h. KOCH en KNUTTEL te Gouda.

Deze herhaalde veranderingen van drukker hebben het uiterlijk van het Recueil geen goed gedaan. Het wordt tijd, dat het tijdschrift al die ouderwetsche jasjes, waarin het beurtelings rondloopt, voor goed verwisselt met een modern Angelsaksisch costuum, d.w.z. dat het zijn formaat en daarmee zijn drukspiegel vergroot. De samensteller van dit overzicht, die al 23 jaar lang de bezwaren van die te nauwe jas „aan den lijve” voelt, zou daarvoor dankbaar zijn. En de

Nederlandsche botanische wetenschap zal wel zorgen, dat het geestelijk voedsel, noodig om de nieuwe jas te vullen, in ruime mate voorhanden is.

A. PULLE.